

Academicianul basarabean Nicolae Dabija, la Oradea

Invazie de carte rusească în Republica Moldova

Hotelul Continental a fost ieri, de la ora 9.00, gazda conferinței „Republica Moldova, încotro?” susținută de Academicianul Nicolae Dabija. Acesta a spus, printre altele, că se simte acasă în Oradea și că intelectualii din Republica Moldova se simt abandonați de România în brațele lui Igor Dodon.

Scriitor, redactor-șef al săptămânalului Literatura și Arta, președintele Sfatului Țării 2, Nicolae Dabija a venit în Oradea alături de prof. univ. dr. Gheorghe Avornic, rectorul Universității „Constantin Stere” din Chișinău, președintele Uniunii Juriștilor din Republica Moldova.

„Cred că de ceea ce se întâmplă la Chișinău ar trebui să fie preocupată și România, care este avocatul nostru în integrarea europeană, dar și eu văd că, la ora actuală, parcă a fost constituit și semnat un nou pact Ribbentrop-Molotov de reimpărțire a lumii. Și nu știu de ce am impresia, și nu numai eu, dar și alți intelectuali de la Chișinău, că am fost abandonați, că am fost lăsat acestui Dodon, care prin falsificări masive a ajuns președinte al Republicii Moldova. Este prorus, pentru că a fost cumpărat cu bani grași. Eu am scris, ca și alți colegi, cum, în perioada pre-electorală, a primit din Insulele Bahamas un ajutor de 30 de milioane de euro pentru campania electorală. Într-o țară normală pentru acest abuz ar fi fost scos din cursă. El nu a fost, pentru că avem o comisie electorală promoscovită. Cu acești bani a fost cumpărat omul nostru sărac, nu sărac. S-a spus că cei de la guvernare, s-europenii „sunt corupți”, „cu slogane de integrare europeană v-au furat” asta în timp

Academicianul Nicolae Dabija a spus că se simte acasă la Oradea

ce noi avem un record unic în lume, s-a furat un miliard de euro. Am fost în Spania nu de mult și m-au întrebat scriitorii de acolo de unde are cea mai săracă țară din Europa un miliard? Înseamnă că există bani doar că ei sunt furați sau greșit administrați. Eu cred foarte mult în destinul european al Republicii Moldova. Nu se poate ca Dumnezeu să creeze o țară românească europeană și o bucată de țară românească euro-asiatică. Adică o integrare cu Asia, unde salariul mediu este de 15 euro în Kârgâzstan, 14 euro în Armenia. Noi ne ducem acolo unde salariile medii sunt de mizerie și nu mergem acolo unde salariile sunt normale? Danemarca, cu 5.000 de euro salariu mediu, Islanda, 10.500 de euro etc. Binele nostru este spre Europa. Nu cred că cei care speculează navitatea moldovenilor, spunând că „nu cunoaștem limbile europene, dar rusește știm”, au dreptate. Îi transformăm în slugi la cei la care au mai fost, la Moscova. Este o dramă a omu-

lui nostru. Noi ne-am propus, împreună cu Teodor David, să schimbăm mentalități. A adus în Basarabia patru vagoane de cărți ceea ce nu pare mare lucru pentru unii. La ora actuală, în Basarabia, la capul fiecărui cititor avem două cărți românești și 17 rusești. Este o invazie de carte rusească. Ca să ajungă cartea românească la Chișinău au fost depuse eforturi extraordinare, fel de fel de acte și documente. Cartea rusă vine fără niciun fel de efort în Moldova. Toți președinții Federației Ruse au făcut în fiecare an câte o donație de cărți reprezentând operele celor 300 de clasici ruși în cele peste 7.000 de școli din Basarabia. Cred și simt că orădenii sunt mai aproape de Chișinău decât alte județe, pentru că avem aici niște frați care ne înțeleg durerea și încearcă să ne ajute. Mulțumesc Oradei pentru suportul pe care-l oferă Basarabiei, pentru că noi avem nevoie doar de susținere morală. Ca în vorba cântecului „Noi nu suntem săraci de-avere/Suntem

săraci de mângâiere!”, a spus Nicolae Dabija.

Prezent la eveniment, președintele Filialei Bihor a Uniunii Vatra Românească le-a cerut orădenilor să sprijine finanțarea revistei „Literatura și Arta”. „Această revistă a sunat redeșteptarea națională în 1990, obținând astfel limba română, grafia latină, independența. Avea un tiraj de 300.000 de exemplare. Astăzi are un tiraj abia de 15.000 de exemplare. Ca să aducem Basarabia acasă trebuie să-l ajutăm pe Nicolae Dabija. Cum să-l ajutăm? Să finanțăm revista „Literatura și Arta” și va ajunge în toate colțurile Republicii și oamenii vor constata că sunt români și vor veni spre casă. Asta este singura soluție. Dacă nu îi ajutăm noi, îi ajută alții și îi pierdem. Dacă vom ajuta Republica Moldova, vom realiza cel mai strălucit eveniment al secolului XXI, Unirea”.

■ Vasilică ICHIM

O platformă culturală pentru comemorarea victimelor Holocaustului

„Viitorul Memoriei”

Cei 73 de ani de la deportarea de către regimul ungar hortyst a evreilor din Bihor sunt marcați, în aceste zile, printr-o serie de manifestări culturale sub egida proiectului „Viitorul Memoriei”.

Pe 25 mai 1944 a început evacuarea evreilor adunați în ghetoul din Oradea, înghesușiți în vagoane de vite, ei au fost transportați în lagărele de exterminare de la Auschwitz-Birkenau. Potrivit statisticilor 1/3 din populația Oradei a fost deportată, adică 25.000 de evrei, din care doar 2.000 s-au mai întors. În memoria suferințelor îndurate de comunitatea evreiască și pentru a comemora victimele Holocaustului, a fost lansată platforma „Viitorul Memoriei”, un proiect cultural transfrontalier care cuprinde orașele Oradea, Cluj-Napoca, București, Iași și Chișinău. Miercuri seara, la Sinagoga Sion din Oradea, a avut loc lansarea acestui proiect,

prilej cu care a fost vernisată și expoziția de tablouri a pictorilor evrei orădeni care și-au încheiat destinul uman și artistic în Holocaust. Proiectul organizat de Asociația Quantic, co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, s-a bucurat la Oradea de sprijinul unor specialiști: Ștefan Gaie, Departamentul de Arte Vizuale al Facultății de Arte/Universitatea din Oradea, Rodica Indig, Asociația Culturală ARS NOBILIS, Ujvarossy Laszlo, Universitatea Creștină Partium și Horja Popa, AIR Visual Design. În deschiderea evenimentului, curatorul și inițiatorul proiectului „Viitorul Memoriei” a amintit că aceasta este o platformă transnațională care își propune ca prin artă să comemoreze victimele Holocaustului. „Aducem publicului povești și istorii din România și Republica Moldova. Transilvania de Nord are specificitatea sa istorică locală. Încercăm să dezgropăm biografii ale oa-

menilor din aceste orașe, șterse din memoria comunităților”, a subliniat Olga Ștefan.

Primele biografii ce pot fi descoperite până pe 2 iunie la Sinagoga Sion sunt ale pictorilor orădeni evrei, victime ale Holocaustului: Leon Alex, Tibor Ernő, József Biró, József Klein, Ernő Grünbaum și Barát Móric. „Lucrările au fost adunate din colecții private și mare parte din ele au făcut parte dintr-o expoziție similară la Institutul pentru Memoria Holocaustului din Budapesta, în 2011. Aceste lucrări au o puternică forță evocatoare. Sunt pesaje și locuri pe care azi nu le mai vedem. În expoziție există o lucrare «Calvaria», mărturie a unei bisericiuțe de pe Dealul Ciuperca care a dispărut sub comuniști. De asemenea, putem remarca atmosfera din actuala Piață Unirii într-un alt tablou semnat tot de Tibor Erno, care și a murit în lagăr. Singurul întors din Holocaust a fost Paul Fux”, a declarat Ro-

dița Indig.

În cadrul proiectului se pot viziona la Sinagoga Sion și o serie de interviuri luate de la foștii supraviețuitori sau urmașii lor, în timp ce azi, 26 mai, de la ora 17.00, la sediul Asociației Culturale Ars Nobilis, de pe strada Cuza Vodă nr. 21/A, va avea loc un recital de poezie/performance cu fragmente din jurnalul Evei Heyman (o fetiță de 13 ani din Oradea ucisă la Auschwitz) și poezii de Magdalena Klein (care s-a sinucis la doi ani după eliberare), în lectura actriței Katia Pascariu care readece scrierile lor la viață. De asemenea, la Asociația Moskva, de pe strada Moscovei nr. 8, azi, mâine și poimaine, începând cu ora 17.00 până la 21.00, va rula o serie de filme, care amintesc de condiția evreilor și romilor în diferitele părți ale României și Moldovei.

■ Dr. Cristina Liana PUȘCAȘ

Apel către românii bihoreni: Ajutați Republica Moldova!

Având în vedere situația financiară precară a Mișcării Unioniste din Republica Moldova, aflând despre situația îngrijorătoare a românilor de dincolo de Prut, mai multe organizații și asociații se aliază pentru a sprijini mișcarea Unionistă Națională din Republica Moldova.

Ca buni români și responsabili față de soarta fraților noștri, vom lupta cu toată puterea pentru a curma situația dramatică a românilor din Basarabia, după ce în fruntea Republicii Moldova a ajuns un antiromân, I. Dodon. „Deșteaptă-te, române!”, imnul nostru național ne cere nouă, românilor, să fim la înălțimea vremurilor strălucite ale înaintașilor, să luptăm cu dârzenie pentru pământul strămoșesc, pentru Neam, Limbă și Țară. În acest sens, Uniunea Vatra Românească - Filiala Bihor, Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere, Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Episcopia Oradea, Asociația Pro România Europeană, Fundația „Prietenia”, Asociația Voivod Menumorut, cadre didactice de la Universitatea Oradea, pensionari, tineri, femei, militari, lansează un proiect de interes național în sprijinul forțelor unioniste și apelează la dumneavoastră, stimați bihoreni, de-a fi generoși, sprijinind financiar forțele patriotice din Republica Moldova.

Am deschis un cont „Basarabia acasă” la BRD, cod IBAN:

RO14BRDE050SV86791910500 pentru a constitui un fond de sprijin financiar pentru Mișcarea Unionistă „Sfatul Țării 2”, constituit în 27 martie 2016, având ca obiectiv fundamental Unirea Basarabiei cu România.

Începem lucrarea noastră printr-o donație personală de 100 lei, invitându-vă, dragi bihoreni, de a dona fiecare o sumă de bani, în funcție de posibilitățile dumneavoastră, de grija și respectul pe care le purtați fraților de dincolo de Prut. Fondul va fi administrat de prof. Teodor David și prof. Doina Bunea. Vă asigurăm de onoarea noastră că sumele de bani adunate vor ajunge în contul „Sfatului Țării 2” și al revistei „Literatura și Arta” din Chișinău.

Prezentăm lista personalităților care au hotărât să doneze fiecare 100 lei în contul fondului „Basarabia acasă”: prof. univ. dr. Ioan Mang - vicepreședintele Consiliului Județean, președintele PSD Bihor; prof. Teodor David, Vatra Românească, inițiator proiect; prof. Doina Bunea, Fundația Prietenia, inițiator proiect; prof. univ. dr. Gavril Cornuțiu, Vatra Românească, inițiator proiect; lector univ. dr. Ioan Laza, Vatra Românească, inițiator proiect; ec. Ioan Chivari - Vatra Românească, inițiator proiect; gen. brg. (r) Vasile Creț - președintele Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere; gen. brg. (r) Lazăr Cârjan; gen. mr. (r) Crăciun Leuce; gen. brg. (r) Gheorghe Chereji; expert contabil Avram Jefeia, prof. univ. dr. Sorin Curilă - președintele Senatului, Universitatea din Oradea; prof. univ. dr. Mihai Drecin, Vatra Românească; prof. univ. dr. Valentin Mirișan, decanul Facultății de Drept; Viorica Cherteș, președinta Organizației Femeilor Ortodoxe, Bihor; Miorița Sătean, președintă de onoare a Organizației Femeilor Ortodoxe, Bihor; prof. univ. dr. Cornel Durghiu, Vatra Românească; conf. univ. dr. Aurel Bunea; conf. univ. dr. Dumitru Ogășanu; conf. univ. dr. Vasile Vlăduț; col. (r) Andrei Sava; col. (r) Gheorghe Mărcuș, Vatra Românească; ing. Dan Goldiș (nepot Vasile Goldiș); medic Diana Goldiș; ing. Aron David, fost director Tehnometal Timișoara; avocat Teodora David; prof. Laura Enei-David, Șc. Gimnazială Oltea Doamna; ing. Ioan Tulvan, om de afaceri; Dinu Micoricu, om de afaceri; ing. Octavian Co-dreanu, fost primar al mun. Beiuș; jr. Nicolae Sălăjan, Vatra Românească; Nicolae Meseșan, tehnician specialitatea criminalistică.

Telefon contact: 0723/460392; 0771/119.014.

■ Prof. Teodor DAVID
■ Prof. Doina BUNEA